

utajeny před vrchností, která po zločinu nebo jeho pachateli pátrá, jímž tedy dochází již vnějšího výrazu snaha, by vrchností překaženo neb aspoň stíženo bylo nabytí vědomosti o oněch okolnostech. Není sice pojem »tajení pŕtahů« omezen pouze na činy podniknuté přímo vůči pátrající vrchnosti, spadají však pod něj jen takové činy, jimiž oním způsobem má být křížováno usilování vrchnosti o objevení zločinu nebo vypátrání jeho pachatele.

Podle rozhodovacích důvodů napadeného rozsudku vyšlo sice na jevo, že tehdy, když četnický strážmistr Bohdan K. onu krádež v dílnách vyšetřoval, o ní se skladníkem Františkem Š-ou mluvil a vůči němu při této příležitosti prohlásil, že krádež vyjde již asi na druhý den na jevo, byl obžalovaným S-em viděn a snad i jeho rozhovor obcházejícím S-em slyšen. V takto zjištěných skutečnostech neshledal však nalézací soud právem skutkové podstaty zločinu podle § 214 tr. zák., neboť ony s hlediska nastíněných právních úvah zřejmě nejsou s to, by nahradily pojmový předpoklad řečené skutkové podstaty, jímž je určitý p o s i t i v n í čin, směřující k zatajení pŕtahů zločinu nebo jeho pachatele před pátrající vrchností. Tím méně odpovídá témuž zákonnému pojmu onen čin obžalovaného, jenž byl skutkové podstatě zločinu podle § 214 tr. zák. podřaděn napadeným rozsudkem. Čin ten, přijetí určité peněžité částky za mlčení od pachatele zločinu a ponechání si jí, mohl by sám o sobě mítí snad význam jako projev jeho odhodlání, ony jemu známé pŕtahy zločinné krádeže, spáchané G-em po případě i vůči pátrající vrchnosti zatajiti, nikoli však již jako samo tajení pŕtahů těch ve smyslu § 214 tr. zák., to tím méně, když podle rozsudkového zjištění obžalovaný S. následujícího dne věc ohlásil, totiž přijetí peněz od G-a, byť ne přímo u vrchnosti, přece však ve skladišti dráhy, ať již z pohnutky jakékoliv, a takto podle závěru samotného rozsudku oznámil krádež spáchanou G-em. Bylo proto rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný Ferdinand S. uznán vinným zločinem podle §§ 211, 214 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a výrocích souvisejících zrušiti jako zmatečný podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., zároveň vzhledem k tomu, že skutek tohoto obžalovaného, zjištěný rozsudkem, nezakládá ani skutkové podstaty kteréhokoli jiného trestného činu, uznati podle § 288 čis. 3 tr. ř. právem, že se stěžovatel z obžaloby podle § 259 čis. 3 tr. ř. sproštuje. Stalo se tak použitím předpisu § 290 tr. ř., neboť zmateční stížnost obžalovaného rozsudek v onom směru nenapadá. Dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čis. 5, 9 b) 10 a 11. § 281 tr. ř., neuplatňuje jich však největší částí svých podrobných vývodů způsobem, jenž by vyhovoval zákonu, zejména, pokud jde o důvody hmotněprávní zmatečnosti čis. 9 b) a 10, předpisu § 288 čis. 3 tr. ř., neboť se v nich dovolává takových skutečností, jichž rozsudek buď vůbec nezjišťuje nebo které jsou v přímém rozporu s jeho skutkovými zjištěními, ony námitky pak, které nejsou stíženy těmito vadami, jsou právně bezpodstatny.

Čís. 2599.

»Shluknutím« (§ 283 tr. zák.) jest seskupení se většího počtu lidí, jež jest podle své povahy způsobilým ohroziti veřejný klid a pořádek.

Výzvou k rozchodu ve smyslu § 283 tr. zák. jest i příkaz jednotlivci, by nešel směrem jím zamýšleným, při jehož zachování zůstal by delší nebo kratší dobu na místě rozháněného shluknutí, nýbrž by odešel z místa toho určitým jiným směrem.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1926, Zm I 468/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 24. června 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Podstatou přečinu § 283 tr. zák. jest, jak naznačuje záhlaví tohoto řádku, neposlušnost vůči úředníku nebo strážní při shluknutí. Rozumí-li se shluknutím seskupení se většího počtu lidí, jež jest podle své povahy způsobným ohrožiti veřejný klid a pořádek, jest účelem ustanovení § 283 tr. zák., pokud se týče onoho bezvýhradného zákazu neposlušnosti, by bylo zabezpečeno naprosté a co nejrychlejší uskutečnění oněch příkazů, jimiž odstraňují činitelé bezpečnostní služby způsobem obecnstvu poznatelným nebezpečí, k němuž shluknutí poukazuje. Nebezpečí to trvá, pokud není dav lidí rozptýlen ve zlomky tak nepatrné a tak od sebe vzdálené, že jest pro dohlednou dobu vyloučena možnost, že se spojením a seskupením se zlomků těch utvoří znova shluknutí davu. Je-li nebezpečí pro veřejný klid a pořádek napovězeno výlučně nebo současně i povahou místa, kde se lid shlukl, trvá ono nebezpečí, pokud není záruky, že na tomto místě nedojde znovu ke shluknutí ani ze zlomků rozháněného davu na tomto místě zbylých. Vzhledem na onen účel § 283 požívají zvláštní ochrany tohoto řádku i příkazy úředníka nebo strážní, které čelí k tomu, by místo shluknutí bylo obecnstvem úplně vyklizeno. I příkazy dané jednotlivcům, by nešli směrem jimi obmyšleným, při jehož zachování zůstali by delší nebo kratší dobu na místě rozháněného shluknutí, nýbrž by odešli z místa toho určitým jiným směrem jsou, sloužíce ku provedení povšechné výzvy k rozchodu, i samy o sobě výzvou k rozchodu po rozumu § 283 tr. zák. a jednotlivec jest pod následky tam stanovenými povinen jich uposlechnouti, pakliže ví, že stráž jimi provádí a uskutečňuje svou vůli vytlačiti a rozptýliti dav z místa shluknutí neboli svou výzvu, by se dav rozešel. Proto nelze souhlasiti s názorem stížnosti, že slovo »rozejítí« vyžaduje rozchod davu takřka radiální, a nutně předpokládá přítomnost více lidí. Rozhodným jest naopak i pro výklad tohoto slova podle smyslu a účelu dotčeného ustanovení zákona, k čemu směřovala vůle strážní projevená při shluknutí způsobem pachatelů poznatelným a zda pachatel byl v době tohoto projevu — ať sám nebo ve skupině jiných lidí — na místě, na němž mohlo podle zvláštních poměrů konkrétního případu dojíti k obnově shluknutí. Po stránce té zjišťují rozhodovací důvody první stolice, že se při rozhánění davu část demonstrantů ukryla v domech a po odchodu policie zatlačující dav z Havlíčkova náměstí

opětně na ulici vybíhala a na onem náměstí hloučky tvořila, že obžalovaný věděl o tom, že lid je rozháněn, ale ubíral se od Žižkova směrem na ono náměstí, že byl sice osamocen, leč nejbližší hlouček stál asi 5—6 kroků od něho, a že neuposlechl strážníka T-a, ač byl jím dvakrát vyzván, by se obrátil a šel zpět. Nešel-li takto stěžovatel směrem strážnímu příkázaným, nýbrž směrem opačným, jednal proti příkazu, o němž věděl, že jest vydán za účelem rozhánění shluknutého lidu a proto jedním z projevů, jimiž kázala stráž při shluknutí, by se lid rozešel, a propadá pro tuto neposlušnost — spáchanou na místě shluknutí v době, kdy nebezpečí jím napovězené ještě nepominulo — trestu podle § 283 tr. zák. Stížnost popírající tuto trestnou povahu zjištěného skutku jest neodůvodněna i bylo jí proto zavrhnouti.

Čís. 2600.

Podkladem pro zákonné provádění hmotněprávních zmatků (§ 281 čís. 9—11 tr. ř.) jsou výhradně skutková zjištění rozsudku (§ 288 čís. 3 tr. ř.).

Pro pojem »shluknutí« se nevyžaduje, by seskupení většího počtu lidí bylo tak těsné, že není volného prostoru mezi jednotlivci a skupinkami shluk tvořícími.

V § 284 tr. zák. není vymezena skutková podstata zvláštního, od přečinu § 283 tr. zák. různého trestného činu, nýbrž je tam stanovena toliko zvláštní trestní sazba pro přečin v § 283 tr. zák. vymezený jmenovitým uvedením určitých přitěžujících okolností.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1926, Zm I 470/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 24. června 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem shluknutí podle §§ 283 a 284 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Právní mylnost rozsudku nelze, jak to zmateční stížnost činí, dokazovati z toho, co ze skutečností stížnost pokládá výsledky hlavního přelíčení, obzvláště výpovědi svědka Š-a za prokázáno, nýbrž jen ze skutkových zjištění rozsudečných, jejichž nezměněný, zejména nezúžený celek tvoří výhradný podklad pro hmotněprávní přezkoumání rozsudku, pro zákonné provádění zmatečních důvodů čís. 9—11 § 281 tr. ř. (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Součástí skutkového děje, který vzal rozsudek za prokázáný, jest i vědomí obžalovaného, že lid, mezi nímž se nalézal, byl strážní vyzván k rozchodu, neboť rozhodovací důvody vyslovují, že soud měl . . . za prokázáno i to, že obžalovaný slyšel výzvy stráže k rozchodu. Pouhým dokazováním opaku stížnost nedoličuje ani zmatku čís. 9 písm. a), ani žádného z ostatních zmatků zákonem vypočtených. Věděl-li